

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร
กับความผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์สถาบัน
อาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

โสภาคีรี ดวงพัตรา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2545

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ISBN 974-316-103-1

THE RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATIONAL BEHAVIORS
AND ORGANIZATIONAL COMMITMENTS OF PRIVATE
VOCATIONAL SCHOOL IN NAKHON
SI THAMMARAT PROVINCE

SOPASIRI DUANGPATTRA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the Master of Education

Degree in Educational Administration

Graduate School, Rajabhat Institute Nakhon Si Thammarat

Academic Year 2002

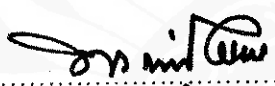

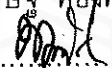
ISBN 974-316-103-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกับความผูกพันต่อ
องค์การของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย นางสาวโสภาศิรี ดวงพัตรา
สาขา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการควบคุม

ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล นิมสุวรรณ)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหม ท่องชัย)
กรรมการ
(ดร.มลิลักษณ์ สมศักดิ์)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล นิมสุวรรณ)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหม ท่องชัย)
กรรมการ
(ดร.มลิลักษณ์ สมศักดิ์)
.....กรรมการ
(อ.ประดิษฐ์ ทอคำปลิว)
กรรมการ
(อ.นิตยารัตน์ คงนาลีก)

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลักษณะคุณลักษณะบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์วิมล คำศรี)

วันที่ 23 เดือน กันยายน พ.ศ. 2545

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกับความผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย

นางสาวโสภาศิรี ดวงพัตรา

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล นิมสุวรรณ

กรรมการที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหม ทองชัย

กรรมการที่ปรึกษา

ดร.มลิวลัย สมศักดิ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สอนของอาจารย์ และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน (3) ศึกษาความผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์ (4) เปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สอนของอาจารย์ และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน (5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกับความผูกพันต่อองค์กร (6) ศึกษาความสามารถในการพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์โดยใช้ตัวแปรพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช รวม 321 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการบริหารและแบบสอบถามความผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one way analysis of variance) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) และวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (simple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการจูงใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ ภาวะผู้นำ การกำหนดเป้าหมาย การควบคุมงาน การติดต่อสื่อสาร และการตัดสินใจ
2. ความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกันเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านความเต็มใจในการใช้ความพยายามในการปฏิบัติงานให้องค์การ ด้านความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะดำรงความเป็นสมาชิกขององค์การ และด้านความเชื่อมั่นสูง ยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์การ
3. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสามารถพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์การได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์การในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 6.941 + 0.71 (\text{พฤติกรรมกรรมการบริหาร})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .596 (\text{พฤติกรรมกรรมการบริหาร})$$

ABSTRACT

Title : The Relation between Administration Behaviors and Organizational Commitments of Private Vocational Schools in Nakhon Si Thammarat Province

The Author : Miss Sopasiri Duangpattra

Program : Educational Administration

Thesis Chairman : Assistant Professor Dr.Paisarn Nimsuwan

Thesis Advisor : Assistant Professor Dr.Hem Thongchai

Thesis Advisor : Dr.Maliwan Somsak

The objectives of this research were: (1) to study opinion of teachers toward administration behaviors; (2) to compare opinion of teachers toward administration behaviors with different sexes, ages, education levels, fields, and work experiences; (3) to study organizational commitment of teachers; (4) to compare organizational commitment with different sexes, ages, education levels, fields and work experiences (5) to study the relation between administration behaviors and organizational commitment of teachers; (6) to study the forecasting capability of organizational commitment by administration behaviors. The samples used in this study were 321 teachers of private vocational schools in Nakhon Si Thammarat. The instruments used to collect data were rating-scale questionnaires. The SPSS for windows was used in order to analyze the descriptive statistics, Pearson product moment correlation and simple regression analysis.

It was found that:

1. The overall, the opinion of teachers toward administration behaviors of private vocational schools in Nakhon Si Thammarat was at a moderate level. When individual aspects were considered, it was found that the motivation was at a high level and the others were at a moderate levels: leadership, targeting, controlling, communication, and decision making, respectively.
2. The overall and each aspect, the organizational commitment of teachers were at high levels: a willingness to exert considerable effort on behalf of the organization, a strong desire to maintain membership in the organization and a strong belief in and acceptance of the organization's goals and values, respectively.
3. There was a positive relationship between the administration behaviors and the organizational commitment of teachers at .01 level of significance.

4. The administration behaviors could forecast the organizational commitment of teachers at .01 level of significance. The forecasting equations were:

4.1 The equation in the form of unstandardized coefficients :

$$Y' = 6.941 + .071 \text{ (the administration behaviors)}$$

4.2 The equation in the form of standardized coefficients :

$$Z'_y = .596 \text{ (the administration behaviors)}$$

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก ผศ.ดร.ไพศาล นิมสุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผศ.ดร.เหม ทองชัย กรรมการที่ปรึกษา และดร.มลิวัลย์ สมศักดิ์ กรรมการที่ปรึกษาที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอบคุณอาจารย์ศุภโชค เลือทอง อาจารย์วีระยุทธ ชาทะกาญจน์ และอาจารย์ นิตยารัตน์ คงนาลีกที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ความสมบูรณ์ถูกต้อง

ขอบคุณผู้บริหารและครูอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอบคุณอาจารย์ เพื่อนๆ นักศึกษาทุกท่านตลอดจนเจ้าหน้าที่ประจำบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏที่ช่วยเหลือในด้านต่างๆ ในการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์วารุณี ชกอินที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแต่ผู้บริหารและอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชและผู้สนใจทุกท่าน

โสภาคีศรี ดวงพัตรา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ของการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายของการบริหาร	10
คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร	13
บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร	15
พฤติกรรมกรรมการบริหาร	22
ความผูกพันต่อองค์การ	57
แนวคิดเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การ	58
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การ	60

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
ประชากร	69
กลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
สรุปผล	113
อภิปรายผล	116
ข้อเสนอแนะ	121
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	131
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	131
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ	132
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	134
ประวัติผู้วิจัย	143

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบันที่เปิดสอนในแต่ละสาขาวิชา.....	70
2 แสดงจำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่จัดเก็บและที่เก็บได้	84
3 แสดงสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สอนของอาจารย์ และประสบการณ์ในการทำงาน	84
4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารเป็นรายด้านและภาพรวม	86
5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านภาวะผู้นำ	87
6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ที่มี ต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการจูงใจ	88
7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการติดต่อสื่อสาร	89
8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการตัดสินใจ	90
9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการกำหนดเป้าหมาย	91
10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการควบคุมงาน	92
11 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารจำแนกตามเพศ	93
12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารจำแนกตามอายุ	93
13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน	94

ตาราง

หน้า

14	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารจำแนกตามระดับการศึกษา	95
15	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน	95
16	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารจำแนกตามสาขาวิชาที่สอน	96
17	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน	97
18	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารของอาจารย์ที่สอน สาขาวิชาต่างกัน	97
19	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน	98
20	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน	98
21	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความผูกพันต่อองค์การ ของอาจารย์เป็นรายด้านและภาพรวม	99
22	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความผูกพันต่อองค์การ ของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความเชื่อมั่นสูง ยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์การ	100
23	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความผูกพันต่อองค์การ ของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความเต็มใจในการให้ความพยายามในการปฏิบัติงานให้องค์การ	101
24	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความผูกพันต่อองค์การ ของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะดำรงความเป็นสมาชิกขององค์การ	103
25	แสดงผลการเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์การ ของอาจารย์จำแนกตามเพศ	104

ตาราง

หน้า

26	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความผูกพันต่อองค์การจำแนกตามอายุ	104
27	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน	105
28	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความผูกพันต่อองค์การจำแนกตามระดับการศึกษา	106
29	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน	106
30	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความผูกพันต่อองค์การจำแนกตามสาขาวิชาที่สอน.....	107
31	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน	108
32	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความผูกพันต่อองค์การจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	108
33	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน	109
34	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร กับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	109
35	แสดงผลการพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์ สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ตัวแปรพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร	110

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2 ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการแรงจูงใจและพฤติกรรม	30
3 กระบวนการติดต่อสื่อสาร	37
4 กระบวนการบริหารโดยผ่านทาง การติดต่อสื่อสาร	39
5 ภาพแสดงการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	46
6 แบบจำลองปัจจัยเบื้องต้นที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การ ของสตรี	61
7 แบบจำลองปัจจัยเบื้องต้นที่มีอิทธิพลของความผูกพันต่อองค์การ เมารีเวย์ พอร์ตเตอร์และสตรี	64